

TIPUS D'EMPRESES

La classificació de les empreses es pot efectuar segons la naturalesa dels seus productes, la titularitat del capital i la seva estructura jurídica.

En funció de la **PERSONALITAT JURÍDICA** és possible distingir entre:

- **empreses sense personalitat jurídica (individual):** persones físiques (Codi civil)

- **empreses amb personalitat jurídica (societats):**

Lleis de Dret mercantil (part del dret que regula l'activitat econòmica que desenvolupen les empreses).

És una entitat col·lectiva que té personalitat pròpia, independent de la personalitat dels individus que la componen

EMPRESES SENSE PERSONALITAT JURÍDICA: EMPRESES INDIVIDUALS I SIMILARS

Persona i empresa són la mateixa entitat

La responsabilitat és il·limitada, els empresaris i els socis treballen per compte propi, de manera que cotitzen a la Seguretat Social a través del Règim d'autònoms i declaren els seus rendiments com a persones físiques (IRPF).

Les empreses sense personalitat jurídica són les següents:

	Empresari individual	Comunitat de béns	Societat Civil
Capital mínim	No	No	No
Seguretat social	Autònoms	Autònoms	Autònoms
Responsabilitat	Il·limitada	Il·limitada	Il·limitada
Tributació	IRPF	IRPF	IRPF
Raó social (nom)	El del titular	Nom complert del primer comuner seguit per l'expressió "i altres" i les sigles CB	Nom lliure, tot i que s'aconsella unir-hi l'expressió "Societat Civil" o "SC"

- ☐ **COMUNITAT DE BÉNS:** Existeix un contracte pel qual una determinada propietat o dret pertany de manera indivisible a diverses persones que reben el nom de comuners. Els socis només hi poden aportar béns, i els diners o treball en queden exclosos
- ☐ **SOCIETAT CIVIL:** Dues o més persones posen en comú a més de béns, diners i indústria amb la intenció de repartir-se els guanys. Dos tipus:

TIPUS D'EMPRESES

- **Privades:** els pactes entre els socis són secrets i l'objecte de la societat ha de ser lícit. Cada soci actua en nom propi davant tercers
- **Públiques:** S'han d'inscriure al Registre Mercantil. Els pactes adoptats són públics

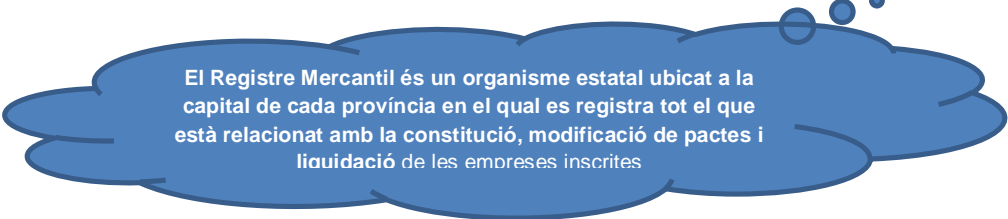
EMPRESES AMB PERSONALITAT JURÍDICA: LES SOCIETATS MERCANTILS

Són les formades per diverses persones que reuneixen un fons patrimonial comú amb la finalitat d'obtenir un benefici i participar en el repartiment de guanys.

La personalitat jurídica de les empreses neix amb motiu de la seva inscripció al **Registre Mercantil**, després de la seva constitució mitjançant **escriptura pública** davant de notari. En l'escriptura de constitució ha de figurar:

- la denominació de la societat
- el capital o aportacions dels socis, si es dona el cas
- L'objecte social
- El domicili social
- Els Estatuts o pactes entre els socis
- La forma d'organització empresarial

Posteriorment l'escriptura de constitució es inscriu al Registre Mercantil.

El Registre Mercantil és un organisme estatal ubicat a la capital de cada província en el qual es registra tot el que està relacionat amb la constitució, modificació de pactes i liquidació de les empreses inscrites

Les empreses tributen per l'impost de societats (aprox. 30%)

Hi ha tres grans grups:

- **Personalistes:** els socis es reparteixen treball i capital
- **Capitalistes:** aportació de capital
- **Especials:** conjuguen obtenció de beneficis econòmics i socials

TIPUS D'EMPRESES

		Forma	Concepte	Nombre socis	Capital	Responsabilitat	Fiscalitat directa
PERSONES JURÍDIQUES	PERSONES FÍSQUES		Empresari individual	1	No hi ha mínim legal	Il·limitada	IRPF
			Comunitat de béns	Mínim 2	No hi ha mínim legal	Il·limitada	IRPF
			Societat civil	Mínim 2	No hi ha mínim legal	Il·limitada	IRPF
	MERCANTILS	PERSONALISTES	Societat col·lectiva	Mínim 2	No hi ha mínim legal	Socis col·lectius: il·limitada / socis industrials: limitada	Impost sobre societats
			Societat comanditària simple	Mínim 2	No hi ha límit legal	Socis col·lectius: il·limitada / socis comanditaris :limitada	Impost sobre societats
			Societat comanditària per accions	Mínim 3	Mínim 60.101,21€	Socis col·lectius: il·limitada / socis comanditaris: limitada	Impost sobre societats
			Societat de responsabilitat limitada	Mínim 1	Mínim 3.005,06€	Limitada al capital aportat	Impost sobre societats
			Societat limitada nova empresa	Mínim 5	Mínim 3.012€ Màxim:120.202e	Limitada al capital aportat	Impost sobre societats
			Societat anònima	Mínim 1	Mínim 60.101,02€	Limitada al capital aportat	Impost sobre societats
		CAPITALISTES					

TIPUS D'EMPRESES

MERCANTILS ESPECIALS	Societat laboral	els treballadors posseeixen el 51% de l'empresa i la gestionen	Mínim 3 (2 treballadors)	Mínim 60.101,02€ (SAL) Mínim 3.005,06€ (SLL)	Limitada al capital aportat	Impost sobre societats
	Societat cooperativa	Associacions voluntàries que fan front a les seves necessitats i interessos econòmics, socials i culturals mitjançant una empresa de propietat conjunta i gestionada democràticament	Mínim 2	Mínim fixat als estatuts	Limitada al capital aportat A Catalunya 3.012€	Impost sobre societats (règim especial)

AVANTATGES I INCONVENIENTS DE CADA FORMA JURÍDICA

	Avantatges	Inconvenients
Empresari individual	<p>Pocs tràmits de constitució</p> <p>No és obligatori inscriure's al Registre Mercantil</p> <p>No exigeix capital mínim inicial</p> <p>L'empresari gestiona personalment l'empresa</p>	<p>La responsabilitat és il·limitada, ja que no hi ha separació entre el patrimoni personal i el de l'empresa</p> <p>La responsabilitat s'estén al cònjuge en els casos de no separació de béns (societat de guanys)</p>
Comunitat de béns(CB)	<p>Senzillesa dels tràmits de constitució</p> <p>Simplicitat en el funcionament</p> <p>No exigeix capital mínim inicial</p> <p>Els beneficis i les càrregues s'imputen als comuns en proporció a les quotes de participació</p> <p>El règim d'atribució de rendes permet la distribució del rendiment entre els comuns i la minoració dels tipus impositius aplicables</p>	<p>Els comuns responen amb tots els drets (privats i empresarials) davant les obligacions</p> <p>Responsabilitat il·limitada: primer es respon amb els béns de l'empresa i en segon lloc amb els béns propis.</p> <p>La seva escassa regulació comporta inseguretat jurídica</p>

TIPUS D'EMPRESSES

Societat anònima (SA)	<p>La responsabilitat està limitada a les aportacions</p> <p>Les accions es transmeten mitjançant la seva venda</p> <p>La seva àmplia regulació ofereix una gran seguretat jurídica</p>	<p>Exigeix un capital mínim</p> <p>Complexitat en la constitució i en el funcionament</p> <p>La seva forma d'organització és bastant complexa</p> <p>S'ha d'inscriure al Registre Mercantil</p> <p>L'impost de societats obliga a portar una comptabilitat complexa</p>
Societat limitada (SL)	<p>La responsabilitat està limitada a les aportacions</p> <p>El capital inicial requerit no es gaire elevat</p> <p>La seva àmplia regulació ofereix una gran seguretat jurídica</p>	<p>Complexitat en la constitució i en el funcionament</p> <p>Hi ha restriccions a la lliure transmissió de participacions</p> <p>S'ha d'inscriure al Registre Mercantil</p> <p>L'impost de societats obliga a portar una comptabilitat complexa</p>
Societat limitada nova empresa (SLNE)	<p>La responsabilitat està limitada a les aportacions</p> <p>El capital inicial requerit no és gaire elevat</p> <p>És possible constituir-la en 48h</p> <p>La comptabilitat s'efectua pel procediment simplificat</p>	<p>Limita al soci únic la possibilitat de ser soci en altres societats</p> <p>Limita la possibilitat de ser socis a les persones físiques</p> <p>S'ha d'inscriure al Registre Mercantil</p>
Societat Laboral (SAL)	<p>Limita la responsabilitat al capital aportat</p> <p>És obligatori destinar un % dels beneficis al Fons de reserves</p> <p>Gaudeixen de bonificacions fiscals en la constitució</p> <p>Ajudes econòmiques en la contractació de personal</p>	<p>No se'n poden transmetre les accions lliurement</p> <p>Ha de presentar l'escriptura de constitució i els estatuts al Registre Central de Cooperatives i S. Laborals</p> <p>Limitacions a la contractació</p>
Cooperativa (Coop.Cat)	<p>Els socis es troben en igualtat de drets econòmics i polítics (1 soci=1vot)</p> <p>Gaudeixen de beneficis fiscals i reduccions en la tributació</p> <p>Ajudes econòmiques en la contractació de personal</p> <p>És obligatori destinar un % de beneficis al Fons de Reserves</p>	<p>Demana un mínim de persones per a constituir-se</p> <p>El capital establert ha d'estar totalment desemborsat</p> <p>Ha de sol·licitar certificació negativa de nom i qualificació de la cooperativa al Registre de Cooperatives</p> <p>S'ha d'inscriure en el Registre Mercantil</p> <p>Limitacions a la contractació</p>

PLA JURÍDICO FORMAL

La constitució i posada en marxa d'una empresa implica una sèrie de tràmits que cal portar a terme. Dos grans grups de tràmits.

- els tràmits mercantils
- els tràmits de posada en marxa

□ TRÀMITS MERCANTILS

- Certificació negativa de denominació social: model oficial i ha d'indicar les denominacions que es sol·liciten fins a un màxim de 3. Es presenta al Registre Mercantil Central o s'hi envia per correu.
- Redacció d'estatuts socials: l'efectuen els socis
- Obertura de compte bancari: algunes societats cal aportar-hi un capital mínim. El banc emet un certificat de dipòsit
- Elevar a escriptura pública l'acord de constitució: document públic en presència de notari
- Sol·licitud de codi d'identificació fiscal (CIF): termini d'un mes des de l'atorgament de l'escriptura a la Delegació de l'Agència Tributària (model 036 o 037)
- Autoliquidació de l'impost sobre transmissions i actes jurídics documentats (ITP i AJD): 30 dies des de l'atorgament de l'escriptura pública i puja al 1% del capital social i s'abona a la Hisenda Pública autonòmica model 600)
- Inscripció al Registre Mercantil de la província: dos mesos a partir de l'atorgament de l'escriptura pública. El registrador inscriu l'empresa en un tom, un foli i un full determinats, i la constitució apareixerà reflectida en el butlletí Oficial del Registre Mercantil (BORM)

□ TRÀMITS DE POSADA EN MARXA

➤ A la delegació corresponent de l'Agència Tributària:

- **Alta en l'impost sobre Activitats econòmiques (IAE):** 10 dies hàbils immediatament anteriors a l'inici de l'activitat (model 845 municipal o 846 àmbit superior al municipal)
- **Declaració censal:** es declara el començament de l'activitat, sol·licita CIF i alta al cens d'etiquetes, les opcions d'IVA i la modalitat de tributació de l'IRPF
- **Diligència de llibres fiscals:** en funció del règim d'estimació d'IRPF que ha escollit. Els llibres fiscals són el llibre de vendes i ingressos, el de factures emeses, el de compres i despeses i el béns i inversió.

➤ A l'Ajuntament

- **Llicència d'activitats i instal·lacions:** Certifica que les instal·lacions empresarials compleixen la normativa urbanística
- **Llicència d'obres** en cas que calgui efectuar obres al local de l'empresa

- **Tributs locals:** en funció de les característiques de l'activitat empresarial
- **Al Ministeri de Treball**
Hi ha dos grans grups de tràmits:
Em matèria Laboral (Delegació de Treball):
  - **Comunicació d'obertura de centre de treball :** 30 dies
  - **Legalització del llibre de visites:** on consten les visites efectuades per la inspecció de treball i la seguretat Social als locals de l'empresa
  - **Presentació de contractes:** 10 dies següents a la seva formalització al Servei Públic d'Ocupació

En matèria de Seguretat Social a l'INSS:

- **Inscripció de l'empresa a la Seguretat Social:** model TA6 per obtenir número de patronal i compte de cotització principal
- **Alta a la Mútua d'Accidents de Treball:** per la cobertura de risc d'accidents de treball i malalties professionals cal escollir entre diferents mútues.
- **Alta al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA):** és obligatori per a empresaris individuals, professionals o administradors de societats mercantils. Termini de 30 dies TA 0521
- **Afiliació i alta de treballadors al Règim General de la Seguretat Social:** els treballadors per compte aliè s'afilien al Règim General. Si no tenen assignat un número de afiliació, cal complimentar el model TA1

Al Registre Mercantil

Els tràmits conclouen amb la legalització dels llibres socials i comptables. Aquests són:

- **Els llibres comptables** que indica el Codi de Comerç: els llibres Diari i el llibre d'Inventaris i Comptes anuals
- **El Llibre d'Actes:** consten els acords de les juntes generals (o assemblees generals en el cas de les cooperatives) i altres òrgans socials.

Altres tràmits

Hi ha tràmits específics com ara autoritzacions d'obertura, instal·lació i comunicació (d'estancs, agències de viatges o restaurants...) registres especials o l'expedició de carnets i certificats d'empresa (carnet de manipulador d'aliments, d'instal·lador electricista autoritzat...)

SLNE

NOTA AMPLIACIÓ: Article 132 Llei 7/2003 parla de l'objecte de la SLNE:

“ 1. La Sociedad Nueva Empresa tendrá como objeto social todas o algunas de las siguientes actividades que se transcribieran literalment en los estatutos: l'actividad agrícola, ganadera, forestal, perquera, industrial, de construcción, comercial, turística, de transportes, de comunicaciones, de intermediación, de profesionales o de servicios en general”

RESUM

Tràmits mercantils									
Certificació negativa de nom o raó social									
Escriptura pública									
Inscripció al Registre Mercantil									
Legalització de llibres									
Tràmits fiscals per a la societat i l'empresari individual									
	CIF	NIF	IVA	IS	IRPF	ITP i AJD	IAE	Llibres Fiscals	Llibres comptables
Societat	X		X	X		X	X		X
Individual		X	X		X		X	X	
Tràmits Laborals (Delegació de Treball)									
Comunicació i obertura de centre de treball									
Legalització de llibres de visites i de matrícula personal									
Presentació de contractes									
Tràmits laborals (Seguretat Social)									
Inscripció de l'empresa a la Seguretat Social									
Alta a la Mútua d'accidents de treball									
Alta en el Règim especial de Treballadors Autònoms (RETA)									
Afiliació i alta de treballadors al Règim General de la Seguretat Social									
Tràmits Locals									
Llicència d'obertura									
Llicència d'obres									
Tributs locals									